

PLOrk'ing the Planet

Fra laptoporkester til planetarisk instrument

Overskudshardware, bare-metal-syntese og 240-millioner-maskiners orkester

@jeffrey

Aesthetic.Computer

ORCID: 0009-0007-4460-4913

<https://aesthetic.computer>

[arbejdsudkast — ikke til citation]

Abstrakt. I 2005 grundlagde Dan Trueman og Perry Cook Princeton Laptop Orchestra (PLOrk)—femten stationer, hver bestående af en MacBook, en specialfremstillet hemisfærisk højttaler, et 8-kanals forstærkerrack og en række controllere, der kørte ChucK og Max/MSP. PLOrk beviste, at laptopensemble er en musikalsk legitim performanceform, og affødte over tredive universitetslaptoporkestre verden over. Men tyve år senere er hvert eneste af disse ensembler stadig fanget inden for et universitet: afhængigt af indskrivning, finansieret af afdelinger, anbragt i dedikerede studier og betjent af teknisk personale. Laptoporkestret forlod aldrig campus. Vi argumenterer for, at PLOrk-modellen indeholder en skaleringsumulighed: hver plads koster \$1.500+, kræver specialfremstillede højttalere, afhænger af institutionel infrastruktur og betjener højst 15 personer pr. semester. L2Ork (Virginia Tech) reducerede prisen til \$750/plads med Linux-netbooks og billigere hemisfæriske højttalere, men forblev universitetsbundet. Laptoporkesterdrømmen—at netværkscomputere kunne være en ny slags ensembleinstrument—var altid en drøm om adgang. Den fejlede på adgang. Denne artikel præsenterer et konkret alternativ. AC Native OS er et 89 MB styresystem, der starter enhver overskuds-x86_64-laptop op som et dedikeret musikinstrument på 7,3 sekunder: indbygget 32-stemmers polyfon synthesizer, netværksnativ ensembleforbindelse, personlig identitet og over-the-air-opdateringer. En overskuds-ThinkPad koster \$50. USB-flashen tager ét minut. Ingen hemisfæriske højttalere, ingen forstærkerracks, ingen Max/MSP-licenser, ingen IT-afdeling. Med 240 millioner pc'er erklæret forstædede af Windows 10-end-of-life og 62 millioner ton e-affald genereret årligt, eksisterer råmaterialet til et planetarisk laptoporkester allerede. Spørgsmålet er ikke, om vi har råd til at PLOrk'e planeten. Det er, om vi har råd til at lade være.

1. INTRODUKTION

Princeton Laptop Orchestra var ikke et band med laptops. Det var en påstand: at laptopen kunne være et orkestrinstrument, at software kunne producere rumligt rig lyd, at et netværk af computere kunne udgøre et ensemble lige så legitimt som en strygekvartet. Dan Trueman, Perry Cook, Scott Smallwood og Ge Wang byggede PLOrk i 2005 på Princeton University [Trueman et al., 2006, Trueman, 2007], og påstanden holdt. Musikken var virkelig. Performancerne var overbevisende. Pædagogikken var transformativ.

Men PLOrk blev bygget på Princeton. Hver af de femten performancestationer krævede en MacBook (\$1.300+), en specialfremstillet hemisfærisk højttaler designet af Jeff Snyder [Snyder, 2015] til at projicere lyd omnidirektionelt som et akustisk instrument, en 8-kanals lydforstærker, en strømconditionerer, et rackgehæuse og en række controllere—MIDI-keyboards, grafiktablets, Wiimote-interfaces, tryk- og hældningssensorer. Softwarestakken inkluderede Chuck [Wang and Cook, 2003], Max/MSP (licenseret) og specialfremstillet netværksskote. Samlet pris per plads: konservativt \$1.500, sandsynligvis højere når man medregner fremstillingsarbejde og institutionelle overhead.

Dette var ikke en barriere for Princeton. Det var en barriere for alle andre.

I løbet af det følgende årti spredte laptoporkestre sig over universiteterne—SLOrk på Stanford [Wang et al., 2009], L2Ork på Virginia Tech [Bukvic, 2010], CLOrk på Concordia, BLOrk på Colorado, HELO på Huddersfield, OLO i Oslo, SLOrk på Santa Clara, CMU Laptop Orchestra på Carnegie Mellon, ensembler på Indiana, Georgia Tech, UBC og Universidad Nacional de Música i Peru. På toppen eksisterede måske tredive ensembler på verdensplan. Hvert eneste levede inden for et universitet. Hvert eneste krævede institutionel finansiering, dedikeret lokale, teknisk personale og indskrevne studerende.

Laptoporkesterbevægelsen toppede ved ca. 500–1.000 deltagere pr. år, globalt. Til sammenligning spiller 1,2 millioner amerikanske børn i skoleorkestre [Warschauer, 2004]. Laptoporkestret var en smuk idé, der nåede næsten ingen.

Denne artikel argumenterer for, at den begrænsende faktor aldrig var kunstnerisk—PLOrk afgjorde det spørgsmål i år ét—men økonomisk og infrastrukturel. Vi præsenterer AC Native OS, et bare-metal-styresystem, der forvandler enhver overskuds-x86_64-laptop til et komplet musikinstrument til en pris to størrelsesordener under PLOrk-modellen, og foreslår, at den resulterende økonomi gør et *planetarisk* laptoporkester ikke blot muligt, men, givet omfanget af tilgængelig overskudshardware, næsten uundgåeligt.

2. LAPTOPORKESTERLANDSKABET

2.1 PLOrk: Guldstandard

PLOrks design var omhyggeligt. Trueman [Trueman, 2007] formulerede kerneproblemet: en laptops indbyggede højttalere producerer tynd, retningsløs lyd, der ikke kan “fylde et rum, som et akustisk instrument gør.” Den hemisfæriske højttaler—en geodætisk skal med seks drivere, der stråler udad i en halvkugle—var løsningen. Den gav hver laptopstation en fysisk akustisk tilstedeværelse, en *krop* for sin lyd. Laptopen blev, i Truemans forståelsesramme, ikke en controller, der udløste samples, men et instrument med rumlige karakteristika.

Dette var musikalsk korrekt og økonomisk katastrofalt. Hver hemisfærisk højttaler var håndbygget. Forstærkere, racks og strømconditionerer tilføjede volumen og omkostning. Resultatet var et ensemble, der lyd fantastisk og kostede en formue. PLOrks 15-stations opsætning, fuldt udstyret, repræsenterede en investering nord for \$30.000 i udstyr alene—før man regnede lokalet, netværksinfrastrukturen, softwarelicenserne og det tekniske personale til at vedligeholde det hele med.

2.2 L2Ork: Linux-modforslaget

Ivica Ico Bukvic på Virginia Tech erkendte adgangsproblemet og byggede L2Ork [Bukvic, 2010], Linux Laptop Orchestra, som en eksplicit omkostningsreduktion. L2Ork erstattede MacBooks med Linux-netbooks, Max/MSP med Pd-L2Ork (en specialtilpasset fork af Pure Data) og Princetons hemisfæriske højttalere med billigere hemisfæriske designs med standarddrivere. Resultatet: ca. \$750 pr. plads, en 50% reduktion.

L2Ork var et væsentligt bidrag. Bukvics insisteren på open source-software og prisvenlig hardware var filosofisk i overensstemmelse med adgangsmissionen. Men \$750/plads kræver stadig institutionel anskaffelse. Hemisfæriske højttalere, selv billigere, kræver stadig fremstilling. Pd-L2Ork kræver stadig installation, konfiguration og vedligeholdelse på en værts-Linux-distribution. L2Ork demokratiserede laptoporkestret inden for universitetssystemet. Det undslap det ikke.

2.3 Universitetsfælden

Mønstret er konsistent på tværs af alle 30+ laptoporkestre:

- **Indskrivningskrav:** kun indskrevne studerende deltager
- **Afdelingsfinansieret:** udstyrsbudgetter fra musik- eller datalogi-afdelinger
- **Lokaleafhængigt:** dedikerede øvelokaler med netværksinfrastruktur
- **Personaleafhængigt:** fakultetsdirektører, tekniske assistenter, IT-support
- **Semesterbundet:** ensembler dannes og opløses efter akademiske kalendere

- **Geografisk fastlåst:** man skal fysisk være på universitetet

Disse er ikke tilfældige begrænsninger. De er strukturelle konsekvenser af prismodellen. Når hver plads koster \$750–1.500 og kræver specialhardware, må ensemblet være institutionelt styret. Udstyret er for dyrt at miste, for specialiseret at erstatte og for komplekst at vedligeholde uden teknisk personale. Universitetet er ikke bare værten—det er den eneste levedygtige vært.

2.4 Hvad tallene siger

Ensemblemodel	Pr. plads	30 pladser	1000 pladser
PLOrk (Princeton)	\$1.500+	\$45.000+	\$150.000+
L2Ork (Virginia Tech)	\$750	\$22.500	\$75.000
SLOrk (Stanford)	\$1.200+	\$36.000+	\$120.000+
Sonic Pi + Pi hardware	\$150–200	\$4.500	\$15.000
AC OS + overskud	\$50–80	\$1.500	\$5.000

Table 1: Prissammenligning på tværs af laptopkestermodeller. “Umuligt” angiver, at modellens afhængighed af specialfremstilling og institutionel infrastruktur forhindrer skalering ud over ca. 50 pladser.

Tabellen fortæller historien. Til PLOrk-priser er et 1.000-personers laptopkester en fantasi. Til AC OS-priser koster det mindre end en enkelt PLOrk-opsætning. Forskellen er ikke trinvis. Det er et faseskift.

3. OVERSKUDS-TSUNAMIEN

3.1 240 millioner maskiner

Den 14. oktober 2025 afsluttede Microsoft supporten for Windows 10 [Canalys, 2024]. Canalys anslog, at 240 millioner pc’er på verdensplan—maskiner, hvis hardware er fuldt funktionsdygtig, men hvis processorer ikke opfylder Windows 11’s TPM 2.0- og CPU-generationskrav—blev gjort “forældede” fra den ene dag til den anden. Det er ikke gamle maskiner. Det er 2017–2020-æra laptops med quad-core-processorer, 8 GB RAM, 1080p-skærme og WiFi. De blev e-affald, ikke fordi de gik i stykker, men fordi Microsoft besluttede, at de var færdige.

Dette er den største enkelthoved-overskudsbegebenhed i personal computing-historien. Og den ankommer oven på de eksisterende overskudsstrømme: virksomhedsleasingreturer (3–5 års opdateringscyklusser), skole-Chromebook-cirkulation [Gutterman, 2023], detaillageroverskud og den stabile strøm af kosmetisk beskadigede, men funktionelle maskiner ind i istandsættelseskanaler.

3.2 Den globale e-affaldskontekst

FN’s Global E-waste Monitor 2024 [Forti et al., 2024] rapporterer 62 millioner ton e-affald genereret globalt pr. år, voksende med 2,6 millioner ton årligt.

Kun 22,3% er dokumenteret som korrekt indsamlet og genanvendt. Resten deponeres, forbrændes eller eksporteres til uformelle forarbejdningsoperationer i det globale syd, hvor arbejdere—ofte børn—udvinder metaller under farlige forhold.

Enhver overskudslaptop, der omdirigeres fra denne strøm til et musikinstrument, er en lille miljømæssig intervention. I stor skala ville et program, der genbruger blot 0,1% af det årlige pc-overskud, producere 240.000 instrumenter om året.

3.3 Chromebook-kirkegården

U.S. PIRG Education Funds “Chromebook Churn”-rapport [Gutterman, 2023] dokumenterer, hvordan skoledistrikter på landsplan cykler gennem Chromebooks hver 3–5 år og bruger anslået \$1,8 milliarder på enheder designet til at blive udskiftet. Googles Auto Update Expiration (AUE)-politik gør Chromebooks usupporterede efter en fast dato uanset hardwarens tilstand. Oakland Unified alene administrerer 40.000 Chromebooks på denne cyklus.

Den tragiske ironi: skoler kasserer Chromebooks, hvis hardware overstiger kravene til et fuldt kreativt computerinstrument, og bruger derefter \$200–300 på nye. Et distrikt, der flashede pensionerede Chromebooks med AC Native OS, kunne forvandle sit e-affaldsbudget til et instrumentprogram.

(Bemærk: AC Native OS målretter i øjeblikket x86_64 UEFI-maskiner. De fleste uddannelses-Chromebooks bruger ARM-processorer. ARM-support er et primært udviklinigmål—se afsnit 13. Intel-Chromebooks er dog umiddelbart kompatible.)

3.4 Overskudspriser

Aktuelle (marts 2026) priser på overskudslaptops på engrosstandsættermarkeder og sekundære markedspaladser:

Maskine	Prisinterval
ThinkPad X1 Carbon (6.–8. gen)	\$40–80
ThinkPad T480/T490	\$35–70
HP EliteBook 840 G5/G6	\$40–75
Dell Latitude 7400/7410	\$45–80
Dell Latitude 5400	\$30–55
HP ProBook 440 G6/G7	\$30–60
Lenovo IdeaPad (diverse)	\$25–50

Table 2: Overskudslaptop-priser, marts 2026. Priserne afspejler engros (>10 enheder) fra certificerede istandsættere. Alle modeller inkluderer 1080p-skærm, 4+ kerner, 8+ GB RAM, WiFi, fuldt tastatur og 4+ timers batteri.

Hver eneste af disse maskiner starter AC Native OS på under 8 sekunder. Hver eneste har et fuldt tastatur, en touchpad, en mikrofon, højttalere, en skærm og

WiFi. Hver eneste er et komplet, selvstændigt musikinstrument, der venter på en 89 MB fil.

4. AC NATIVE OS SOM INSTRUMENT

Hvor PLOrk krævede at samle et instrument af komponenter—laptop plus højttaler plus forstærker plus rack plus controller plus software—foreslår AC Native OS, at overskudslaptopsen *allerede er* instrumentet. Den behøver blot at få det at vide.

4.1 Arkitektur i kort form

AC Native OS er en enkelt 89 MB UEFI-binær indeholdende en Linux-kerne, et LZ4-komprimeret initramfs og en 11.943-linjers C-runtime, der kører som PID 1 [Jeffrey, 2026b]. Der er intet userspace, intet skrivebordsmiljø, ingen pakkehåndtering, ingen shell. Runtimen håndterer direkte display (DRM/KMS), lyd (ALSA ved 192 kHz), input (evdev), WiFi (wpa_supplicant), kamera (V4L2) og tale (flite). Interaktive programmer (“pieces”) er JavaScript ES-moduler eksekveret af QuickJS [Bellard, 2019].

Opstartstid: **7,3 sekunder** fra tænd-knap til spilleklart instrument.

4.2 Indbygget syntese

Runtimen inkluderer en 32-stemmers polyfon synthesizer med per-stemme ADSR-envelopes, flere bølgeformer (sinus, trekant, savsav, puls, støj) og en global reverb-processor. Lyd kører på 192 kHz gennem ALSA PCM—den samme grænseflade, der bruges af professionelle lydarbejdsstationer, uden overhead fra PulseAudio, PipeWire eller JACK.

Dette er den kritiske afvigelse fra PLOrk. Truemans hemisfæriske højttaler løste problemet med rumlig lydprojektion for laptopensemble. AC Native OS omgår problemet helt: laptopsens indbyggede højttalere er højttalerne. De er ikke omnidirektionelle, ikke hemisfæriske, ikke akustisk ideelle. Men de er *der*—i enhver overskudslaptop, allerede tilsluttet, kræver ingen fremstilling, ingen forstærkere, ingen strømconditionerere, ingen racks.

For et 15-personers PLOrk-ensemble, der optræder i en koncertsal, er hemisfæriske højttalere det rigtige svar. For et 1.000-personers distribueret ensemble, der optræder i klasselokaler, medborgerhuse, parker og stuer, er laptopsens egne højttalere det rigtige svar. Den hemisfæriske højttaler var en løsning på et koncertsalsproblem. Det planetariske laptoporkester er ikke en koncertsal.

4.3 Laptopsen har allerede alt

Overskudslaptopsen er ikke en forringet PLOrk-station. Den er en *anderledes slags instrument*—selvstændigt, bærbart, batteridrevet, personligt ejet og umiddelbart spilleklart. Hvad den mangler i akustisk projektion, vinder den i uafhængighed. En PLOrk-station kan ikke forlade øvelokalet. En AC OS-laptop kan tage overalt hen.

PLOrk kræver	Overskudslaptop har
MacBook	Enhver x86_64 laptop
Hemisfæriske højttaler	Indbyggede højttalere
8-kanals forstærker	Indbygget forstærker (ALSA)
Strømconditionerere	Strømadapter eller batteri
Rackgehæuse	Laptop-chassis
MIDI-controller	Tastatur + touchpad
ChucK/Max/MSP-licens	AC OS (gratis, indbygget)
Netværksinfrastruktur	WiFi (indbygget)
IT-personale	OTA-opdateringer (automatisk)

Table 3: PLOrk-komponentkrav vs. overskudslaptop-kapabiliteter.

4.4 Netværksnativt ensemble

Aesthetic.Computer inkluderer indbygget multiplayer-netværk: WebSocket til pålidelige begivenheder (deltag, forlad, score, tilstand) og UDP til lav-latens reeltidsdata (position, hastighed, kontinuerte controller). Enhver AC Native OS-enhed på det samme WiFi-netværk kan tilslutte sig en ensemble-session med nul konfiguration. Sessionsserveren [Jeffrey, 2026a] håndterer routing, og pieces kan definere vilkårlige netværksprotokoller til ensembleinteraktion.

PLOrks netværk krævede specialinfrastruktur og teknisk opsætning til hver performance. AC Native OS-ensemble-netværk er altid tændt, indbygget i OS-laget og fungerer på ethvert WiFi—inklusive en telefonhotspot. Tre mennesker med overskudslaptops i en park kan danne et laptoporkester.

4.5 Personalisering som instrumentidentitet

Hver AC Native OS-enhed starter med ejerens handle vist og sagt højt: “hi @maria.” Farver, tokens og præferencer gemmes i `config.json` på EFI-partitionen, vedvarende på tværs af OTA-opdateringer [Jeffrey, 2026b]. Maskinen er ikke en generisk terminal—den er *Marias instrument*, og den ved det.

I en ensemblekontekst betyder dette, at hvert instrument er navngivet. Dirigenten (eller netværket) kan adressere “@marias” maskine, route lyd til den, tildele den en stemme. Instrumentidentitet er ikke en tilføjelse; den er fundamental. Ethvert orkesterinstrument har et navn. Nu har enhver laptop det også.

5. LANDSKABET FOR DEDIKEREDE ENHEDER

Overskudslaptopsen er ikke den eneste bærbare computerenhed til \$50–300-prispunktet. Forbrugermarkedet accepterer allerede—entusiastisk—specialbyggede computerenheder, der gør én ting godt. Sammenligningen belyser, hvad AC Native OS er og ikke er.

5.1 Nintendo Switch (\$299 ny, \$150 brugt)

Switch er den mest succesfulde dedikerede kreative computerenhed i historien, skønt den ikke markedsføres sådan. Den er en håndholdt computer med touch-skærm, højttalere, WiFi, Bluetooth, bevægelsessensorer, aftagelige controllere og en dock til TV-output. Den kører et specialstyresystem, der starter på sekunder til en enkelt grænseflade. Brugere navigerer et bibliotek af interaktive programmer (“spil”) ved navn. Der er ingen filhåndtering, intet skrivebord, ingen terminal.

Den strukturelle lighed med AC Native OS er slående: begge er enkeltformåls-styresystemer på bærbar hardware, begge starter hurtigt til en interaktiv oplevelse, begge bruger WiFi til multiplayer. Switch har solgt 146 millioner enheder [Nintendo Co., Ltd., 2024]—bevis på, at offentligheden vil adoptere dedikerede computerenheder, når oplevelsen er sammenhængende, og barrieren for adgang er en tænd-knap.

Forskellen er formål og økonomi. Switch koster \$299 ny. En overskuds-ThinkPad med AC Native OS koster \$50. Switch er en lukket platform ejet af Nintendo. AC Native OS er åben, modificerbar og selvopdaterende. Switch kan ikke omprogrammeres af sin ejer. En AC Native OS-enhed kører brugerfattede pieces. Men Switch beviser formfaktoren: en bærbar, specialbygget, øjeblikkelig-på computerenhed er noget, folk ønsker, forstår og bruger dagligt.

5.2 Steam Deck (\$399 ny, \$250 brugt)

Valves Steam Deck er en håndholdt x86_64-pc, der kører en specialtilpasset Linux-distribution (SteamOS), der starter direkte ind i et spilbibliotek. Den er, arkitektonisk, næsten præcis hvad AC Native OS gør: et specialbygget Linux-miljø på standardhardware x86_64, optimeret til et enkelt brugsscenario, med hurtig opstart og en kurateret grænseflade.

Steam Deck demonstrerer, at “bare-metal Linux på x86_64”-tilgangen fungerer kommercielt. Valve har solgt anslået 5–10 millioner enheder. Brugere accepterer og foretrækker den dedikerede oplevelse frem for et alment skrivebord. Steam Deck beviser også, at indbyggede højttalere, skønt akustisk beskedne, er acceptable til interaktive medier, når oplevelsen i øvrigt er overbevisende.

Hvor Steam Deck kræver specialbygget hardware (\$399), kører AC Native OS på hardware, der allerede eksisterer og koster \$50. Steam Deck kører spil; AC Native OS kører pieces. Men den konceptuelle arkitektur—specialtilpasset Linux, hurtig opstart, kurateret bibliotek, indbygget netværk—er fælles.

5.3 Teenage Engineering (OP-1, EP-133, TX-6)

Teenage Engineering’s produktlinje repræsenterer den høje ende af dedikerede kreative instrumenter: OP-1 Field (\$1.999), EP-133 K.O. II (\$299), TX-6 mixer

(\$1.199). Disse er specialbyggede enheder til musikskabelse med specialhardware, indbyggede højttalere, batteri og meningsfulde grænseflader. De er smukke objekter. De er også, funktionelt, luksusvarer. OP-1’s primære marked er ikke arbejdende musikere eller studerende—det er velstillede voksne hobbyister. Enheden optræder oftere i YouTube-unboxing-videoer og NAMM-messestandene end i klasselokaler eller medborgershuse. Til \$2.000 er den utilgængelig for de befolkningsgrupper, der mest har brug for kreative instrumenter.

Dette er mønstret: dedikeret musikhardware målretter enten institutioner (PLOrk, Ableton Push i universitetsstudier) eller velstillede enkeltpersoner (Teenage Engineering, Elektron, Moog). Midten—prismæssigt overkommelige, programmerbare, personligt ejede instrumenter til folk uden institutionel tilknytning eller disponibel indkomst—er tom.

AC Native OS på en overskudslaptop kan ikke matche Teenage Engineering’s industrielle design. ThinkPad-tastaturet er ikke et sequencer-grid. Laptopformfaktoren er ikke et lommeinstrument. Men AC Native OS tilbyder, hvad intet luksusinstrument kan: skala, programmerbarhed og nul marginalomkostning. En OP-1 til hvert barn på en skole koster \$600.000 for 300 enheder. En overskudslaptop til hvert barn koster \$15.000. OP-1 kan ikke omprogrammeres af sin ejer. AC Native OS-instrumentet kører ethvert piece, dets ejer skriver eller downloader. Spørgsmålet er ikke, om en ThinkPad er lige så smuk som en OP-1. Det er, om skønhed bør være en forudsætning for adgang.

5.4 Indsigten fra dedikerede enheder

Forbrugerelektronikmarkedet har allerede besvaret spørgsmålet “Vil folk bruge dedikerede computerenheder?” med 146 millioner Switches, 5–10 millioner Steam Decks og et blomstrende marked for specialbygget musikhardware. AC Native OS anvender den dedikerede enhedsmodel på overskudshardware: samme arkitektoniske mønster (hurtig opstart, enkelt formål, kurateret grænseflade, indbygget netværk), radikalt anderledes økonomi (gratis software på \$50-hardware i stedet for \$300–400 specialbyggede enheder).

Overskudslaptopsen er ikke en forringet alment computerenhed. Den er en *urealiseret dedikeret enhed*—en der altid var i stand til at være et instrument, men som kørte Windows i stedet.

6. FRA ENSEMBLE TIL PLANET

6.1 PLOrks skaleringsgrænse

PLOrk betjener 15 personer pr. semester. Over tyve år, med fuld tilmelding hvert semester, har PLOrk betjent ca. 600 individuelle deltagere. Dette er et generøst estimat—mange studerende deltager i flere semestre, og ensemblet kører ikke hvert semester.

At skalere PLOrk til 100 pladser ville kræve \$150.000+ i udstyr, et større performancelokale, flere forstærkere, mere strøminfrastruktur, mere teknisk personale. At skalere til 1.000 pladser er fysisk umuligt—de hemisfæriske højttalere alene ville kræve et lager.

PLOrk-modellen skalerer *lineært med omkostning og logaritmisk med kompleksitet*. Hver ekstra plads kræver ikke bare udstyr, men proportionalt mere logistisk overhead. Dette er den fundamentale begrænsning: PLOrk er et håndværksinstrument. Det er smukt, men det kan ikke reproducere sig selv.

6.2 AC OS's skaleringskurve

AC Native OS skalerer lineært med omkostning og *sub-lineært med kompleksitet*. Hvert ekstra instrument er én overskudslaptop mere og én USB-flash—tres sekunders arbejde. Der er ingen højttalere at bygge, ingen racks at tilslutte, ingen software at installere, ingen konti at klargøre. OTA-opdateringssystemet betyder, at hvert instrument vedligeholder sig selv. At tilføje det 1.001. instrument til en flåde på 1.000 tager den samme indsats som at tilføje det andet til en flåde på ét.

Skala	PLOrk-model	AC OS-model
15 pladser	\$22.500	\$750
30 pladser	\$45.000	\$1.500
100 pladser	\$150.000	\$5.000
1.000 pladser	umuligt	\$50.000
10.000 pladser	umuligt	\$500.000
100.000 pladser	umuligt	\$5.000.000

Table 4: Skaleringsomkostninger. PLOrk-modellen bliver fysisk umulig over ca. 50 pladser på grund af fremstillings- og pladsbegrænsninger. AC OS-modellen skalerer lineært med hardwareomkostning alene; software- og vedligeholdelsesomkostning er nul ved enhver skala.

Til \$50 pr. instrument koster et byomspændende laptoporkester på 1.000 instrumenter \$50.000—prisen på en enkelt veludstyret PLOrk-installation. Et nationalt program, der distribuerer 100.000 instrumenter, koster \$5 millioner—mindre end en enkelt OLPC-landeudrulning, der typisk kostede \$10–50 millioner [Kraemer et al., 2009] for hardware, der ofte stod ubrugt.

6.3 240-millioner-pladser-orkestret

Windows 10 end-of-life-overskuddet repræsenterer 240 millioner potentielle instrumenter. Ikke alle er x86_64 laptops. Ikke alle har funktionelle batterier. Ikke alle er tilgængelige. Men selv en brøkdel af dette overskud, korrekt omdirigeret, dværger enhver uddannelsesteknologiudrulning i historien.

Overvej: hvis 1% af Windows 10-overskudsmaskinerne blev flashet med AC Native OS, ville resultatet være 2,4 millioner kreative instrumenter distribueret på verdens-

plan. OLPC-projektet udrullede på sit højdepunkt ca. 3 millioner XO-laptops over hele sin levetid—til en pris på milliarder. Én procent af Windows 10-overskuddet, til nul fremstillingsomkostning og \$0 pr. enhed for software, matcher OLPCs samlede udrulning.

Instrumenterne eksisterer allerede. De sidder i skabe, lagre og genbrugsbeholdere. Softwaren til at aktivere dem er 89 MB.

7. PLOrk PLANETEN: ET KONKRET FORSLAG

7.1 Kommunale flashbegivenheder

Den simpleste udrulningsmodel: en kommunal begivenhed, hvor deltagere medbringer overskudslaptops og forlader med instrumenter. Begivenheden kræver én person med USB-drev, en `config.json`-skabelon og et bord. Hver maskine personaliseres (“Hvad hedder du?”), flashes (tres sekunder), startes (syv sekunder) og gives tilbage. Deltageren forlader med et personligt kreativt instrument, der vil opdatere sig selv for evigt.

Dette er ikke spekulativt. Det er en ligetil logistikoperation—simplere end en vælgerregistreringsdrive, billigere end et skolebageri.

7.2 Skoleprogrammer uden udstyrsbudgetter

Et skoledistrikt, der pensionerer Chromebooks eller Windows 10-maskiner, kan omdirigere hardwaren til et instrumentprogram i stedet for en genbruger. Intel-baserede Chromebooks og alle x86_64-pc'er er umiddelbart kompatible. “Udstyrsbudgettet” er nul—udstyret eksisterer allerede og er allerede betalt for. Den eneste omkostning er arbejdet med at flashe USB-drev.

For skoler, der allerede har kasseret deres hardware: overskuds-ThinkPads fra virksomhedsdonorer til \$30–50 stykket producerer et 30-instruments klasseensemble for \$900–1.500. Dette er mindre end det årlige softwareabonnement for de fleste skoleteknologiprogrammer.

7.3 Fritids- og lokalensembler

Laptoporkestret har aldrig eksisteret uden for universitetet, fordi det aldrig har været økonomisk overkommeligt uden for universitetet. Til \$50 pr. instrument med nul løbende omkostninger bliver laptopensemble levedygtige for:

- Fritidsmusikprogrammer
- Medborgerhuse og biblioteker
- Ungdomsorkestre og maker spaces
- Ældrecentre og plejehjem
- Indsatte (intet internet kræves til lokalt ensemble)
- Flygtningelejre og katastrofebistand (batteridrevet, WiFi valgfrit)
- Landlige og fjerntliggende samfund (OTA-opdateringer via enhver forbindelse)

Ingén af disse kontekster kunne understøtte en PLOrk-

station. Alle kan understøtte en overskudslaptop.

7.4 Det distribuerede orkester

Fordi AC Native OS-ensemblenæværk fungerer over standard WiFi og internetforbindelser, behøver et laptoporkester ikke være i det samme lokale. Et piece designet til distribueret performance—hvor latens er en kompositorisk parameter snarere end en fejl—muliggør:

- Byomspændende samtidige performances
- Skole-til-skole inter-distrikts-ensembler
- Grænseoverskridende telematiske orkesterbegivenheder
- Asynkron "stafet"-kompositioner, der videregives mellem tidszoner

Concordia Laptop Orchestra (CLOrk) har eksperimenteret med telematisk performance i akademiske kontekster. AC Native OS gør telematisk performance tilgængelig for enhver med WiFi og en overskudslaptop.

8. HVAD PLOrk FIK RET I (OG HVAD DET OVERSA)

Denne artikel er ikke en kritik af PLOrks kunst eller pædagogik. PLOrk er en af de vigtigste udviklinger i computermusik, og dets bidrag er grundlæggende:

1. **Legitimitet:** PLOrk beviste, at laptopensemble producerer rigtig musik, ikke gimmicks. Dette var ikke indlysende i 2005.
2. **Spatialisering:** Den hemisfæriske højttaler demonstrerede, at elektroniske instrumenter drager fordel af akustisk tilstedeværelse. Denne indsigt består, selv når den specifikke løsning ændrer sig.
3. **Komposition:** PLOrk genererede et nyt repertoire [Smallwood et al., 2008] og nye kompositoriske strategier for netværksinstrumenter. Dette værk er direkte anvendeligt på ethvert laptopensemble i enhver skala.
4. **Pædagogik:** PLOrks kursusstruktur—kombinerende performance, komposition, instrumentdesign og akustisk forskning—er en model for kreativ computerundervisning [Trueman, 2007].
5. **Fællesskab:** PLOrk skabte en ny social form—laptoporkestret som ensemble—der genererede glæde, samarbejde og kunstnerisk opdagelse.

Hvad PLOrk oversa—og hvad det i retfærdighedens navn ikke var dets mission at løse—var adgang. PLOrk var et forskningsprojekt på et eliteuniversitet. Det var designet til at besvare spørgsmålet "Kan laptopensemble være musikalsk meningsfulde?" Det var ikke designet til at besvare "Kan alle have et?"

L2Ork bevægede sig mod adgangsspørgsmålet med billigere hardware og open source-software, men den strukturelle afhængighed af institutionel infrastruktur forblev. Sonic Pi [Aaron, 2016] adresserede individuel adgang til musikkodning, men er et enkelbrugerværktøj på et værts-

OS, ikke et ensembleinstrument. Ingen af disse projekter har foreslået en model, hvor laptoporkestret kunne fungere uden nogen institution overhovedet.

Det er forslaget her. Ikke at erstatte PLOrk, men at opfylde den drøm, PLOrk startede: at et netværk af computere kunne være en ny slags orkester. PLOrk beviste, at det kunne. AC Native OS foreslår at gøre det så billigt, at beviset bliver planetarisk.

9. MUSIK, ADGANG OG POLITISK ØKONOMI

Jacques Attali argumenterede i *Noise* [Attali, 1985] for, at musik er profetisk: ændringer i produktion og distribution af musik foregriber ændringer i politisk økonomi. Musikkens historie bevæger sig fra ritual (offer) til repræsentation (koncertsal) til gentagelse (indspilning) til hvad Attali kaldte *komposition*—en modus, hvor alle skaber, hvor skellet mellem udførende og publikum opløses.

Laptoporkestret er, i Attalis ramme, et kompositionsæraensemble. Der er intet publikum i traditionel forstand; deltagerne er samtidig komponister, udførende og lyttere. Men hvis kompositionsæraens musik defineres ved universel deltagelse, så er universitetslaptoporkestret en selvmodsigelse: det begraver deltagelse bag indskrivning, undervisningsafgift og geografi. Det er kompositionsæramusik med repræsentationsæra-adgangskontrol.

Thomas Turino [Turino, 2008] skelner mellem *participatorisk* musik (hvor succes måles på graden af deltagelse) og *præsentationel* musik (hvor succes måles på kvaliteten af performance for et publikum). PLOrkperformances er præsentationelle—de finder sted på koncertscener for siddende lyttere. Men PLOrk-*prøven* er participatorisk—alle spiller, alle eksperimenterer, den kollektive lyd er pointen.

Et planetarisk laptoporkester er participatorisk som standard. Der er ingen scene. Der er intet publikum. Der er kun deltagere, hver med sit eget instrument, der forbinder sig, når og hvordan de vælger. Turinos ramme forudsiger, at dette skift—fra præsentationelt laptoporkester til participatorisk—vil ændre ikke blot, hvem der spiller, men hvad "at spille" betyder.

Ivan Illichs "redskaber til konvivialitet" [Illich, 1973] fuldfører den teoretiske ramme. Et konvivialt redskab er et, der kan bruges af hvem som helst, uden specialuddannelse, til at opnå formål, de selv bestemmer. En PLOrkstation—med sin hemisfæriske højttaler, forstærkerrack og ChucK-patch—er ikke et konvivialt redskab. Det kræver træning, infrastruktur og institutionel støtte. En overskudslaptop med AC Native OS nærmer sig konvivialitet: den starter op som et spilleklart instrument, kræver ingen konfiguration, opdaterer sig selv og tilhører sin ejer.

10. RELATERET ARBEJDE

Laptoporkestre. PLOrk [Trueman et al., 2006] etablerede formen. L2Ork [Bukvic, 2010] demonstrerede Linux-levedygtighed og omkostningsreduktion. SLOrk [Wang et al., 2009] bidrog med ChucK-baseret pædagogik og IKEA-salatskål-højtaleren. Over tredive universitetsensembler har været i drift siden 2005. Ingen har fungeret uden for et universitet.

Musikkodning for adgang. Sonic Pi [Aaron, 2016] kører på Raspberry Pi og desktop-OS'er og underviser i musik gennem live coding. Det er det nærmeste eksisterende projekt på demokratiseret computermusik, men er enkelbruger, kræver et værts-OS og er ikke et ensembleinstrument.

Uddannelseshardware. OLPC [Negroponte, 1995, Kraemer et al., 2009] demonstrerede både ambitionen og fejltilstanden for hardware-først-adgang. Raspberry Pi [Raspberry Pi Foundation, 2012] sænkede boardprisen, men ikke den samlede systemomkostning. Chromebooks [Gutterman, 2023] opnåede skoleskala-udrulning, men med planlagt forældelse og leverandør-låsning.

Kreative computerplatforme. Processing [Reas and Fry, 2007] og Scratch [Resnick et al., 2009] sænkede barriererne for kreativ kodning, men antager et alment OS. Aesthetic.Computer [@jeffrey, 2026a] leverer den webbaserede platform; AC Native OS [@jeffrey, 2026b] eliminerer OS-afhængigheden helt.

Teori. Attali [Attali, 1985] om musik som politisk profeti; Turino [Turino, 2008] om partcipatorisk vs. præsentationel performance; Illich [Illich, 1973] om konviviale redskaber; Papert [Papert, 1980] om konstruktionistisk læring; Kittler [Kittler, 1995] om computerens materialitet; McLuhan [McLuhan, 1964] om medier som miljø; Ukeles [Ukeles, 1969] om vedligeholdelse som kreativ praksis.

11. LæRINGER FRA OLPC

One Laptop Per Child-projektet [Negroponte, 1995, Kraemer et al., 2009] er den nærmeste præcedens for den ambition, der beskrives her—og det mest lærerige fiasko. Nicholas Negroponte annoncerede i 2005 (samme år som PLOrks grundlæggelse), at MIT ville producere en \$100-laptop og distribuere den til ethvert barn i udviklingslandene. XO-laptops blev leveret i 2007 til \$188. Over sin levetid udrullede OLPC ca. 3 millioner enheder i ca. 40 lande, til en samlet programomkostning anslået i milliardklassen, når logistik, uddannelse og regeringspartnerskaber medregnes.

OLPC fejlede af grunde, der nu er veldokumenterede [Kraemer et al., 2009]: hardwaren var specialbygget og ukendt (en ny formfaktor, et nyt OS, en ny grænseflade); lokal reparation var umulig, fordi dele var proprietære; softwaren (Sugar OS) havde intet økosystem og ingen

kontinuitet med, hvad lærere eller studerende allerede kendte; udrulninger krævede regeringsgodkendelse, ministeriekoordinering og logistikkæder, der brød sammen i felten; og enhedsprisen, skønt lavere end kommercielle laptops, var stadig for høj for de fattigste kontekster, når den blev multipliceret med millioner.

AC Native OS inverterer enhver af disse fejltilstande:

OLPC-fejltilstand	OLPC	AC OS
Hardware	Specialbygget XO (\$188)	Overskudslaptops (\$50), allerede fremstillet
Formfaktor	Ukendt for brugere	Standardlaptop, allerede kendt
Reparation	Proprietære dele	Standardhardware, lokalt servicerebar
Software	Sugar OS (ny, intet økosystem)	AC OS (specialbygget men selvopdaterende)
Udrulning	Regeringsministeriekoordination	Enkeltindkøbt USB-drev
Enhedspris	\$188 + logistik	\$50 hardware + \$0 software
Opnået skala	3M enheder over 10 år	240M maskiner eksisterer allerede

Table 5: OLPC-fejltilstande og AC OS-modstykker.

Den dybeste læring fra OLPC er, at hardware-først-udrulninger fejler, når de kræver fremstilling, logistik og institutionel koordinering. AC Native OS kræver ingen af disse, fordi hardwaren allerede eksisterer, allerede er distribueret globalt og allerede kasseres. Udrulningsmekanismen er en fil, ikke en forsyningskæde.

12. BEGRÆNSNINGER

Denne artikel fremfører en ambitiøs påstand. Begrænsningerne er virkelige og bør siges direkte.

Lydkvalitet. Indbyggede laptop-højtalere er akustisk ringe. De mangler basrespons, har begrænset dynamisk omfang og projicerer lyd snævert. Truemans hemisfæriske højtalere løste et virkeligt problem—elektroniske instrumenter har brug for akustisk tilstedeværelse for at fungere musikalsk i ensemblekontekster. En overskuds-ThinkPads højtalere kan ikke matche dette. Til intime eller smågruppekontekster kan indbyggede højtalere være tilstrækkelige. Til ethvert ensemble større end et rum kræves ekstern forstærkning, hvilket delvist udhuler påstanden om “ingen ekstra hardware.”

ARM-support. AC Native OS målretter i øjeblikket kun x86_64 UEFI-maskiner. Majoriteten af overskuds-uddannelses-Chromebooks bruger ARM-processorer (Mediatek, Qualcomm). Indtil ARM-support er lev-

eret, forbliver den største enkelte pulje af overskuds-uddannelseshardware utilgængelig. Dette er den mest kritiske ingeniørmæssige mangel.

Ingen formel evaluering. Denne artikel præsenterer intet brugerstudie, intet kontrolleret eksperiment, ingen systematisk evaluering af musikalsk kvalitet, læringsresultater eller ensemblekoordinering. Påstandene om adgang, omkostning og skalerbarhed er funderet i hardwareøkonomi og logistikanalyse, ikke empirisk pædagogisk forskning. En stringent evaluering—der sammenligner musikalske resultater mellem et PLOrk-lignende ensemble og et AC Native OS-ensemble af tilsvarende størrelse—ville væsentligt styrke argumentet.

Enkeltforfatter-projekt. AC Native OS er primært forfattet af én person. Bus-faktoren er én. En planetarisk udrulning kan ikke afhænge af en enkelt vedligeholder. Systemet må dokumenteres, kodebasen må være læsbar for nye bidragydere, og OTA-opdateringsinfrastrukturen må være modstandsdygtig over for sin skabers fravær.

Netværkslatens. Distribueret ensembleperformance over internettet indfører latens, der fundamentalt ændrer, hvilken musik der er mulig. Lokal WiFi-latens (1–5ms) tillader tæt synkronisering. Internetlatens (50–200ms) gør det ikke. Artiklen peger på “latens som kompositorisk parameter,” men demonstrerer ikke kompositioner, der får dette til at fungere musikalsk. Dette er et åbent forskningsproblem, ikke et løst.

Intet pensum. PLOrks pædagogik [Trueman, 2007] blev udviklet over års undervisning. AC Native OS har intet pensum, ingen lektionsplaner, ingen dokumenteret undervisningspraksis. Instrumentet eksisterer; pædagogikken gør ikke. Uden den risikerer udrulning af hardware i skoler at gentage OLPCs mønster med at distribuere enheder uden den uddannelsesmæssige infrastruktur til at gøre dem meningsfulde.

13. IMPLIKATIONER OG FREMTIDIGT ARBEJDE

13.1 ARM Chromebook-support

Det mest virkningsfulde ingeniørmæssige mål er ARM-support til Mediatek- og Qualcomm-Chromebooks—den mest udbredte overskuds-uddannelseshardware på verdensplan. At opnå dette ville åbne millioner af yderligere instrumenter fra skoleoverskud alene.

13.2 Indbyggede kompositionsværktøjer

Nuværende AC Native OS-pieces inkluderer et kromatisk keyboard, en kommandonavigator og et systempanel. Ensembleanvendelsen kræver sequencere, mønstereditorer, looping-værktøjer og kollaborative kompositionsgrænseflader—alt som pieces, hot-swappable ved kørselstid.

13.3 Spatialisering uden højttalere

PLOrks indsigt om rumlig lyd forbliver gyldig, selv når løsningen ændrer sig. Fremtidigt arbejde inkluderer softwaredefineret spatialisering: at bruge ensembles distribuerede fysiske positioner (rapporteret via UDP) til at skabe emergente rumlige lydletter fra aggregatet af mange laptop-højttalere. En ring af 30 laptops er en hemisfærisk højttaler, hvis softwaren ved, hvor hver enkelt er.

13.4 Pensumudvikling

PLOrks pædagogik [Trueman, 2007]—kombinerende performance, composition, instrumentdesign og akustisk forskning—bør tilpasses nulinfrastruktur-kontekster. Det betyder pensumplaner, der antager intet dedikeret lokale, intet teknisk personale, ingen forudgående programmeringserfaring og instrumenter, som deltagerne ejer og tager med hjem.

13.5 Mesh-netværk

Peer-to-peer-ensembleforbindelse uden internetinfrastruktur ville muliggøre performances på steder uden WiFi: udendørs rum, landdistrikter, udviklingslande. Bluetooth-mesh eller ad-hoc WiFi mellem AC Native OS-enheder er et aktivt udviklingsmål.

14. KONKLUSION

I 2005 spurgte Dan Trueman “Hvorfor et laptoporkester?” [Trueman, 2007] og gav et overbevisende svar: fordi netværkscomputere kan være en ny slags ensemble, med nye klangfarver, nye rumlige karakteristika, nye kompositoriske muligheder og nye sociale konfigurationer. Han havde ret. PLOrk beviste det.

Tyve år senere er spørgsmålet et andet. Ikke “Hvorfor et laptoporkester?” men “Hvorfor kun *ét*?” Hvorfor trediv, på trediv universiteter, der betjener et par hundrede mennesker om året? Hvorfor ikke tre hundrede eller tre tusind eller tre millioner?

Svaret har været økonomisk. Hemisfæriske højttalere koster penge. Forstærkerracks koster penge. MacBooks koster penge. Max/MSP-licenser koster penge. Teknisk personale koster penge. Laptoporkestret var dyrt, så det forblev det eneste sted, hvor dyre ting til små grupper af mennesker tolereres: universitetet.

AC Native OS fjerner den økonomiske barriere. En 89 MB fil. En \$50 overskudslaptop. Syv sekunder til opstart. Indbygget syntese, indbygget netværk, indbygget personalisering, indbyggede opdateringer. Ingen højttalere at bygge, ingen software at installere, ingen IT-afdeling til at vedligeholde, ingen institution til at huse det.

Med 240 millioner pc'er, der går ind på overskuds-markedet fra Windows 10 alene, og 62 millioner ton e-affald, der akkumuleres årligt [Forti et al., 2024], er råma-

terialet til et planetarisk laptoporkester ikke knapt—det er pinligt rigeligt. Hardwaren eksisterer. Softwaren eksisterer. Netværket eksisterer. Musikken er, som PLOrk viste os for tyve år siden, virkelig.

PLOrk'ing the Planet er ikke en metafor. Det er et logistikproblem. Og logistikken er lige blevet hundrede gange billigere.

ORCID: 0009-0007-4460-4913

Oversat fra engelsk. Originalversion tilgængelig på <https://papers.aesthetic.computer>

References

- Samuel Aaron. Sonic pi – performance in education, technology and art. In *Proceedings of the International Conference on Live Coding*, 2016.
- Jacques Attali. *Noise: The Political Economy of Music*. University of Minnesota Press, Minneapolis, 1985. Translated by Brian Massumi. Originally published 1977.
- Fabrice Bellard. QuickJS JavaScript engine. 2019. URL <https://bellard.org/quickjs/>. A small and embeddable JavaScript engine.
- Ivica Ico Bukvic. Introducing L2Ork: The Linux Laptop Orchestra. *Linux Journal*, 2010(198), 2010.
- Canalys. 240 million PCs face obsolescence from Windows 10 end of life, 2024. Market analysis of Windows 10 end-of-support impact on PC installed base.
- Vanessa Forti, Cornelis P. Baldé, Ruediger Kuehr, and Garam Bel. The global e-waste monitor 2024. Technical report, United Nations Institute for Training and Research (UNITAR) and International Telecommunication Union (ITU), 2024. URL <https://ewastemonitor.info/the-global-e-waste-monitor-2024/>.
- Lucas Rockett Gutterman. Chromebook churn: How short-lived laptops are costing schools and the environment. Technical report, U.S. PIRG Education Fund, 2023. URL <https://publicinterestnetwork.org/wp-content/uploads/2023/05/PIRG-Chromebook-Churn-Full-Report-May-1.pdf>.
- Ivan Illich. *Tools for Conviviality*. Harper & Row, New York, 1973.
- @jeffrey. Aesthetic computer '26: A mobile-first runtime for creative computing, 2026a. Companion paper describing the AC platform.
- @jeffrey. AC Native OS '26: A bare-metal creative computing operating system, 2026b. Companion paper describing the AC Native OS architecture and surplus hardware thesis.
- Friedrich A. Kittler. There is no software. *CTheory*, 1995. Article a032.
- Kenneth L. Kraemer, Jason Dedrick, and Prakul Sharma. One laptop per child: Vision vs. reality. In *Communications of the ACM*, volume 52, pages 66–73. ACM, 2009.
- Marshall McLuhan. *Understanding Media: The Extensions of Man*. McGraw-Hill, New York, 1964.
- Nicholas Negroponte. *Being Digital*. Alfred A. Knopf, New York, 1995.
- Nintendo Co., Ltd. Top selling title sales units — Nintendo Switch, 2024. Consolidated sales figures from Nintendo FY2024 earnings report. 146 million Switch units sold worldwide as of March 2024.
- Seymour Papert. *Mindstorms: Children, Computers, and Powerful Ideas*. Basic Books, New York, 1980.
- Raspberry Pi Foundation. Raspberry pi, 2012. URL <https://www.raspberrypi.org>. A low-cost single-board computer for education.
- Casey Reas and Ben Fry. *Processing: A Programming Handbook for Visual Designers and Artists*. MIT Press, Cambridge, MA, 2007.
- Mitchel Resnick, John Maloney, Andrés Monroy-Hernández, Natalie Rusk, Evelyn Eastmond, Karen Brennan, Amon Millner, Eric Rosenbaum, Jay Silver, Brian Silverman, and Yasmin Kafai. Scratch: Programming for all. *Communications of the ACM*, 52(11):60–67, 2009.
- Scott Smallwood, Dan Trueman, Perry Cook, and Ge Wang. Composing for laptop orchestra. In *Computer Music Journal*, volume 32, pages 9–25. MIT Press, 2008.
- Jeff Snyder. Hemispherical loudspeakers for laptop orchestras, 2015. Design notes for PLOrk hemispherical speaker system.
- Dan Trueman. Why a laptop orchestra? *Organised Sound*, 12(2):171–179, 2007.
- Dan Trueman, Perry Cook, Scott Smallwood, and Ge Wang. PLOrk: The Princeton Laptop Orchestra, year 1. In *Proceedings of the International Computer Music Conference (ICMC)*, New Orleans, LA, 2006.
- Thomas Turino. *Music as Social Life: The Politics of Participation*. University of Chicago Press, Chicago, 2008.
- Mierle Laderman Ukeles. Manifesto for maintenance art 1969! 1969. Proposal for an exhibition “Care”.

Ge Wang and Perry R. Cook. ChucK: A concurrent, on-the-fly audio programming language, 2003. Strongly-timed audio programming language developed at Princeton.

Ge Wang, Nicholas Bryan, Jieun Oh, and Rob Hamilton. Designing for the laptop orchestra. In *Proceedings of the International Computer Music Conference (ICMC)*, Montreal, QC, 2009.

Mark Warschauer. Technology and social inclusion: Rethinking the digital divide. 2004.

WORKING DRAFT